

ZNAKOVI UPOZORENJA

ABCDE pravilo

Za procjenu zloćudne preobrazbe madeža

- A. pojava asimetrije u prethodno simetričnom madežu
- B. pojava nepravilnog i nazubljenog ruba u prethodno oštro ograničenom madežu
- C. pojava dvije ili više boja u prethodno jednobojnom madežu
- D. povećanje promjera madeža (< 5 mm)
- E. uzdignuće madeža

Ukoliko primjetite jedan ili više navedenih znakova, javite se Vašem obiteljskom liječniku ili dermatologu radi daljnjih uputa

A - asimetrija
(asimmetry)

B - rubovi
(border)

C - boja
(colour)

D - promjer
(diameter)

E - uzdignuće
(elevation)

Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
i Dubrovnik zdravi grad

Prilagođeno prema brošuri: Tumori kože - rano otkrivanje, bolja prognoza – Povjerenstva za dermatovenerologiju
Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske;
autorica prof. dr. sc. Jasna Lipozenčić i suradnici

MELANOM KOŽE RANO OTKRIVANJE - - BOLJA PROGNOZA

Stoga najbolja zaštita je znanje!

- Planirajte početak izlaganja suncu ako radite na otvorenom i ne izlažite se između 10 i 17 sati.
- Zaštitite se!
- Nosite šešir i sunčane naočale!
- Laganom pamučnom odjećom pokrivate izložene dijelove tijela!
- Koristite zaštitne kreme i savjetujte se sa svojim liječnikom!
- Izbjegavajte umjetne izvore svjetlosti za sunčanje (solariji), pogotovo bez nadzora stručne osobe!
- Provodite redovito samopregled kože na sumnjive promjene!
(poželjno je barem jednom mjesečno)

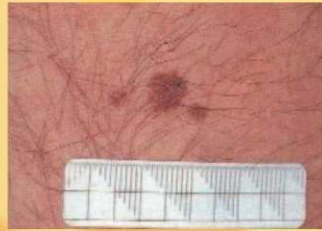
Živimo u primorskom kraju i prije započinanja aktivnog izlaganja suncu, povedite računa o svojoj koži.

Koža pamti pretjerano izlaganje sunčevim zrakama, čak i ako ste se izlagali ranije u životu.

Melanom je najzloćudniji tumor kože i sluznica koji se u 50% slučajeva razvija na koži bez okom vidljivih promjena.

- Učestaliji je kod žena i u srednjoj životnoj dobi
- U 1-7% bolesnika bilježi se pozitivna obiteljska povijest bolesti
- Najčešća mjesta pojave su koža prsišta, trbuha, leđa, vrata i lica.

Melanom nastao iz displastičnog madeža

Površinsko šireći melanom

Nodularni melanom

Lentigo maligni melanom

Čimbenici rizika za pojavu melanoma jesu:

- izloženost sunčevu svjetlu (u ranoj životnoj dobi, u djetinjstvu)
- osobe svijetle puti
- zanimanje (boravak na otvorenom)
- postojanje melanoma u obitelji (genetički utjecaji)
- postojanje predstadija promjena koje često prelaze u melanom (nasljedni i atipični madeži)
- hormonalni utjecaji
- ozljede ili kronični podražaji kože (iritacije)
- imunosupresijska terapija